పాపిష్టి బేరం

రచన: బూరుగుల సుబ్బారావు

సాయం సంధ్యవేళ సెట్టి ఆబస్తీ కోర్టులో వ్యాజ్యం గెలిచి బయటపడ్డాడు. కేరింతాలు కొట్టే ఉల్లాసాన్ని, ఈమూల ఆమూల ఊడిపోగా మిగిలిన రెండు దంతాల్ని దాటుకు వచ్చే మందహాసాన్ని పట్టలేకపోతున్నాడు.

వయసు మళ్ళిన తరువాత అయిన రెండో పెళ్ళి కొత్తకాపరం, భార్య అందాల మూట. సెట్టి ధనవంతుడు కాబట్టి అలాంటి అందాల మూటని వయసు దాటిపోయినా పొందగలిగాడు. భార్యకోసం బాగా బేరమాడి పువ్వులూ, ప్రసిద్ధికెక్కిన సువాసన కిళ్ళీలుకొన్నాడు.

సెట్టి ఊరు అక్కడికి పదిమైళ్ళదూరం ఉంది. సెట్టి ఎలాగైనా రాత్రికి ఇల్లు చేరుకోవాలి. తనకోసం పెళ్ళాం ఎదురుచూస్తూ ఉంటుంది. అప్పటికి కార్లు వెళ్ళిపోయాయి. రైలు వెళ్ళిపోయింది. ఇంటికి చేరుకొనే యింకో ప్రయత్నంతో సెట్టి మూట భుజాన్ని వేసుకొని బళ్ళ ఘాటీ వైపు మళ్ళాడు. మధ్య రిక్షావాలా ఆహ్వానం చేశాడు. కాని దూరమైన పొరుగూరు పేరు చెప్పేసరికి వాడు జారిపోయేడు. ఇంకో రిక్షావాలా సిద్ధపడ్డాడు. మూడు రూపాయిలకి బేరం స్థిరపడింది.

తన ఊరు రిక్షాపై వెళ్ళటం అనే విషయం సెట్టికి వింత ఆకర్షణ పుట్టించింది. ఒకమూల గెలుపు ఆనందంతో ఊగిపోతున్నాడు. తన అదృష్టాన్ని మోసేటందుకు నరవాహనమే కావాలి. బళ్ళులేని చిక్కుసమయంలో ప్రత్యేకంగా పని కట్టుకొని అలాంటి విలక్షణమైన సాధనంతో ప్రియా మిలనంకోసం పయనమైపోయే ప్రియుడికి ఎటువంటి సన్మానం జరుగుతుంది! సెట్టి ఈ లోకాన్ని వదిలిపెట్టి మరో లోకంలో విహారాలు చేస్తున్నాడు. సెట్టికి ఇంకో ఔదార్యంకూడా లేకపోలేదు. తనకోసం ప్రత్యేకంగా అలాంటి కుసమయంలో తక్కిన నలుగురు ప్రయాణీకుల లోటుని పూర్తిచేసే డబ్బు యివ్వకుండా ఏ బండివాడు బండి కడ్తాడు?

రిక్షా నడుస్తూంది. తనవైపు తేరిబారిచూచే వాళ్ళ చూపుల్ని తన హోదాకి అనుకూలంగా అర్థంచేసుకుంటూ, సెట్టి పెళ్ళికొడులా కూర్చున్నాడు. యువకులు ప్రశ్నించే ప్రశ్నలు జ్ఞాపకంతెచ్చుకుంటూ రిక్షావాలాని ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

"ఏరా అబ్బీ!"

"ఏమండీ తాతగోరూ?"

కోమటికి ఫెడీమని లెంపకాయ తగిలినట్లయింది. తన ధోరణి కట్టిపెట్టి అన్నాడు–"నన్ను తాతంటావేమిట్రోయి! నన్ను సరిగ్గా చూడలేదేమిటి?"

"చూసినానండి, మీరు తాతగోరే!"

రిక్షావాలా రిక్షా లాగుతున్నాడు. కాస్సేపు నెమ్మదిగానూ కాస్సేపు విసురుగానూ పోనిస్తున్నాడు. దరిద్రుడికి చెమట పట్టేసింది. వగరుస్తున్నాడు. మధ్య మధ్య పాలోమని పోయే కార్ల దుమ్ము వాడి శరీరంనిండా తెరలుకట్టిపోతూంది. సెట్టి ఎత్తు పల్లాలలో ముక్కుమూసుకొని ఊగిసలాడుతున్నాడు.

రిక్షావాలా మధ్య మధ్య పెళ్ళాం బిడ్డలు ఆకలితో మలమల మాడితే చూడలేనని, వాళ్ళకోసం శ్రమపడుతున్నానని ఏవో పేల్తాడు. వాడి ఏడ్పు అంతా త్రాగుడుకోసం-తను సంపాదించింది త్రాగేస్తాడు. పైగా పెళ్ళాం కూలిపని డబ్బులు తన్ని లాక్కుంటాడు. అవికూడా చాలటంలేదు. అందుచేత ఈ కసాయిబేరం వప్పుకున్నాడు. ఎంతటి రిక్షావాలా అయినా పొరుగూరు రిక్షా కట్టటానికి దడుస్తాడు. కాని ఈ పీనుగ ముందు వెనకలు చూడకుండా వప్పు

(మిగతా 20 వ పేజీలో)

రచన: "రాంషా".

వెలుతురు వెనకను చీకటి
చీకటి చీల్చుక వెలుతురు
అనుదినమూ వస్తున్నయ్;
ప్రతిదినమూ వస్తున్నయ్.
వెలుతురు చీకటి కలిసిన
మునిమాపులు వస్తున్నయ్;
తొలివెలుగులు వస్తున్నయ్.
ఆకాశపు నైర్మల్యము,
ప్రళయమేఘ మాలిన్యము,
తిరిగి తిరిగి వస్తున్నయ్:
కలిసి మెలసి వస్తున్నయ్.
చెట్లు చిగిర్చే చైత్రం,
ఆకులు రాల్చే ఫాల్గుణ
మేకంగా వస్తున్నయ్;
అలసి సొలసి వస్తున్నయ్.

ii

ఛాయను పోలికించని తేజ
స్సెంత వెదకినా కనుపించదు;
పిచ్చిదనం ఫక్కు మనును;
నవ్వులు పిండును అశ్రుల—
(శోకం సంతోషం మిత్రులు)
శోకస్థానం తోషం,
తోషస్థానం శోకం,
వెనువెంటనె మార్చుకొనును;
[illegible] జీవితరంగాల్లో కూడా
ఆశతోడ ప్రేమికు లేడ్తురు;
(ఊర్వశికోసం కృష్ణశాస్త్రి
కృష్ణశాస్త్రికోసం ఊర్వశి
గుక్కపెట్టి ఏడుస్తుందురు.)

iii

నేను కూడా అట్లానే
ప్రేమకు ప్రేమిస్తూనే
ప్రేమకు జీవిస్తూనే
ఏడ్పులతో నవ్వుకొంటు
నవ్వులతో ఏడ్చుకొంటు
ఓ శేఫా! నాకోసం జీవిస్తున్నా—
అయితే ఒక సంగతి,
దైవతకోటికి బలిపీఠంపై
మధుర రుధిర మొలికించే
సుగంధకవోష్ణ జ్వాలా
కీలలవలె విఫల ప్రేమల
నా హృదయం తేలికయయి
అంటుకొని రగిలి రగిలి
మండి మండి కుంపటిలా
నిట్టూర్పుల నిచ్చును;
అంతే—అంతే—

(19 వ పేజీ తరువాత)

తున్నాడు. త్రాగేవాడి అంచనా ఇలాగే ఉంటుంది. డబ్బు ఆశతో తెగించినవాడు ఇప్పుడు వగరుస్తున్నాడు. కాళ్ళు బిఱ్ఱబిగిసి పోయాయి అంటున్నాడు. ఇంకా సెట్టి గమ్యస్థానం ఐదు మైళ్ళదూరం ఉంది—రిక్షావాలా మళ్ళీ అరిచాడు.

"బాబోయి, ఇంక లాగలేనండోయి" సెట్టి వెగసనదోస్తూ అన్నాడు—"లాగరా, ఈ అవస్థలో వెనక్కి పోయేకంటె ముందుకుపోతేనే తక్కువ దూరం. అన్నం పెట్టిస్తా తిని పడుకుం [illegible]గానిలే."

చాలా రాత్రి అయ్యాక అందాలపడుచు అమ్మాయి లాంతరు ప్రకాశాన్ని విరజిమ్ముతూ సెట్టి కేకకి తలుపు తీసింది. ఇంకా రిక్షాలోనే కూర్చున్న సెట్టి దీపపుకాంతిలో బూడిద ముఖంతో భార్యవైపు చూస్తూ బోసినవ్వు నవ్వుతున్నాడు. సెట్టికి తను ఆశించిన ఆహ్వానం రాలేదు. భార్య దీపం అక్కడపెట్టి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఇంతలో తన ప్రక్కనే రిక్షా ఆపి నించున్న రిక్షావాలా మెలికలు తిరిగి పడి పోయాడు. సెట్టి దీపం దగ్గరగా పెట్టి [illegible] రిక్షావాలా నోటిలోంచి నెత్తురు ప్ర[illegible]